

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W PIEKOSZOWIE ZA 2023 ROK

1. Formy i efekty prowadzonej działalności

Środowiskowy Dom Samopomocy w Piekoszowie funkcjonuje od kwietnia 2002 r. Od 15 czerwca 2005 r., jest samodzielną jednostką organizacyjną. (Uchwała Nr XXVI/244/2005 z dnia 23 lutego 2005 r. Rady Gminy w Piekoszowie). Nasza działalność skierowana jest do osób po przebyciu leczenia neurologicznym lub psychiatrycznym oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ AB). Środowiskowy Dom Samopomocy w Piekoszowie jest placówką pobytu dziennego, funkcjonuje przez osiem godzin dziennie, tj. 7⁴⁵ do 15⁴⁵, przez pięć dni w tygodniu.

W 2023 r. nasz ośrodek miał przyznane 29 miejsc. W 2023r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie wydał 35 decyzji przyznających pobyt w naszej placówce. Obecnie z usług w ŚDS korzysta 30 osób. W 2023 r. w związku z odwołaniem stanu epidemii zajęcia odbywały się wyłącznie stacjonarnie. Uczestnicy ŚDS w Piekoszowie mają zapewniony dowóz i odwóz na zajęcia oraz gorący posiłek przygotowany w ramach terapii kulinarnej.

Postępowanie wspierająco-aktywizujące, jakie realizowaliśmy w 2023 r. obejmowało: trening umiejętności samoobsługi i zaradności życiowej, trening higieniczny, trening zdrowotny i lekowy, trening umiejętności społecznych, trening budżetowy, trening umiejętności spędzania wolnego czasu, trening funkcji poznawczych (spostrzegawczości, koordynacji wzrokowo-ruchowej, wyobraźni przestrzennej, słuchowy, pamięci), biblioterapia oraz inne formy postępowania, w tym przygotowujące do podjęcia pracy na chronionym lub wolnym rynku pracy.

Ponadto postępowanie wspierająco-aktywizujące obejmowało także:

- poradnictwo psychologiczne, także dla opiekunów uczestników;
- poradnictwo socjalne z wykorzystaniem ofert wyspecjalizowanych instytucji;
- psychoedukacja ukierunkowana na samodzielne korzystanie z różnych ofert publicznych, w tym z usług medycznych, zwłaszcza poradni zdrowia psychicznego i farmakoterapii.

Nadal zwracamy szczególną uwagę, aby zainteresowania i predyspozycje uczestników korelowały z proponowaną ofertą zajęć aktywizujących. W roku sprawozdawczym funkcjonowały następujące pracownie:

- pracownia rzemiosła artystycznego
- pracownia komputerowa;
- pracownia humanistyczna;
- pracownia muzyczna i teatralna
- pracownia plastyczna w tym pracownia ceramiki;
- pracownia gospodarstwa domowego;
- pracownia aktywizacji ruchowej.

Pracownia rzemiosła artystycznego

Celem zajęć w tej pracowni jest pobudzanie wyobraźni twórczej, rozwijanie zdolności plastycznych, rozładowanie napięć psychicznych. W ramach działalności pracowni stosowane są różne techniki malarstwa, rysunku, tworzy się także kompozycje mieszane, collage, kompozycje z dostępnych materiałów, odbywa się nauka zdobienia metodą decoupage, rysunek spontaniczny, techniki bibułowe, mozaika papierowa, szkice, wypalanie w drewnie, witraże ze szkła.

Pracownia rzemiosła artystycznego w ŚDS słynie z propagowania sztuki Art brut. Wciąż odkrywane i wspierane są nowe osoby uzdolnione w tym kierunku. Ich twórczość prezentowana jest na forum lokalnym i ogólnopolskim. **W okresie wielkanocnym w Kościele parafialnym pw Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Piekoszowie zaprezentowano wystawę „pt „Stacje drogi Krzyżowej” wykonanych w stylu Art. brut przez naszego uczestnika.**

Pracownia plastyczna

W pracowni podejmowane były różnorodne metody i formy pracy mające na celu rozwój sprawności manualnych, koordynacji wzrokowo- ruchowej i precyzji ruchu, usprawnianie motoryki małej i dużej, w połączeniu z pracą twórczą, wyciszenie negatywnych emocji oraz lęków związanych z trudnościami dnia codziennego, nabywanie umiejętności wyrażania przeżyć w różnorodnych formach plastycznych. W 2023 r. wprowadzona została technika ozdabiania tkanin oraz na dużą skalę doskonalone były umiejętności pracy w glinie, z której wypalano piękną ceramikę.

Pracownia gospodarstwa domowego

W pracowni gospodarstwa domowego brali udział obowiązkowo wszyscy uczestnicy. Pełnili wyznaczone dyżury, w ramach, których trenowali podstawowe umiejętności z zakresu czynności kulinarnych, począwszy od nauki przygotowania herbaty i kanapek, po naukę obsługi urządzeń kuchennych, np. miksera, piekarnika, krajalnicy. W ramach treningu uczestnicy przygotowywali posiłek, wypiekali ciasta, robili sałatki, przetwory na zimę, przygotowali

poczęstunki na okazjonalne uroczystości w ŚDS.

Pracownia humanistyczna

Celem tej pracowni jest rozbudzanie potrzeb kulturalnych, zdobycie ogólnych wiadomości zrozumienie pojęć związanych z dziedziną teatru i literatury. Uczestnicy czytali lub słuchali wierszy, opowieści oraz oglądali dzieła polskiej kinematografii. Uczestnicy rozwijali sprawność funkcji poznawczych: ćwiczenia zmysłów słuchu, wzroku, dotyku, koncentracji, rozwijali twórczą inicjatywę i celową aktywność. W ramach treningu umiejętności społecznych przeprowadzano rozmowy z uczestnikami na tematy, np. dotyczące ich przeżyć i doświadczeń, rozmowy swobodnej i ukierunkowanej, komunikowania się z innymi. Działalność pracowni w dużej mierze wpływała na przyswojenie wśród uczestników zdolności w realizowaniu swoich potrzeb oraz nowych sposobów korzystania z czasu wolnego. W sferze psychicznej wpływała na rozwój myślenia, koncentracji, zwiększenia poczucia własnej wartości. Podopieczni uczą się odreagowywania emocji, umiejętności współpracy, szacunku do siebie i innych, aktywności w działaniu oraz samodzielności w podejmowaniu decyzji. Podczas zajęć uczestnicy są uwrażliwiani na czyhające na nich pułapki zawierania niekorzystnych umów na świadczenie usług telekomunikacyjnych czy też ryzyko pożyczek w parabankach.

Pracownia komputerowa

Celem działalności tej pracowni było kształtowanie umiejętności w zakresie obsługi komputera, drukarki, kserokopiarki. Uczestnicy ćwiczyli rysowanie w programach graficznych, korzystali z gier edukacyjnych, tworzyli prezentacje multimedialne, dokonywali obróbki cyfrowej zdjęć i filmów. Uczestnicy poznają także wirtualny świat w Internecie, uczą się wyszukiwania informacji. W ramach pracowni aktualizowana była strona internetowa naszego Domu.

Pracownia muzyczna i teatralna

Celem zajęć muzykoterapeutycznych w rehabilitacji osób przewlekle chorych psychicznie jest usprawnianie funkcji poznawczych, doskonalenie funkcji pamięciowych oraz regulacja procesów psychicznych. Zajęcia nastawione były przede wszystkim na rozładowanie napięć związanych z chorobą i codziennym życiem. Celem tej pracowni było pobudzenie kreatywności, aktywizacja podopiecznego, rozwijanie pamięci słuchowej, odbieranie przyjemnych doznań, pobudzanie rozwoju zainteresowań poprzez dużą różnorodność muzyczną, naukę śpiewu, naukę gry na keyboardzie. W ramach prowadzonego zespołu teatralnego, uczestnicy rozwijali umiejętności prezentacji na scenie i wyrażania uczuć i stanów emocjonalnych poprzez gesty, ruch, mowę ciała i mimikę. Efektem zajęć były piękne występy naszych uczestników z okazji Wielkanocy, Dnia Matki oraz świąt Bożego. W grudniu do współpracy zostali zaproszeni: aktorka teatru „Kubuś” oraz

profesjonalny scenograf. Ćwiczenia teatralne będą kontynuowane w kolejnych latach i wzbogacą warsztat aktorski uczestników.

Terapia ruchowa

Celem zajęć była poprawa kondycji psychofizycznej. Terapeuta prowadził zajęcia ogólnorozwojowe, gimnastyczne, na siłowni, zajęcia ruchowe w postaci gier i zabaw, spacerów z wykorzystaniem kijków „nordic walking”, nadzorował jazdę rowerem trójkołowym. Uczestnicy brali udział również w grach zespołowych, tj. piłka nożna, siatkówka, koszykówka oraz w zajęciach zespołu tanecznego (tańce integracyjne i towarzyskie). Dzięki uczestnictwu w choreoterapii, nasi podopieczni otwierają się na innych ludzi, przełamują barierę dotyku, poprawiają funkcjonowanie interpersonalne, samoocenę i wiarę w siebie. W listopadzie zostały kupione kolejne urządzenia sportowe, które uatrakcyjnią zajęcia ruchowe oraz wyposażono ŚDS w fotel do masażu.

Terapia psychologiczna

Podczas zajęć z psychologiem uczestnicy uczą się poprawnego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym, mają możliwość uczestniczenia w treningu relaksacyjnym za pomocą systemu „Stone” oraz metody Schulza, treningu umiejętności społecznych i interpersonalnych, tj. w treningu prowadzenia rozmowy, treningu rozwiązywania sytuacji trudnych. Ponadto świadczona była pomoc w zapobieganiu i rozwiązywaniu konfliktów wśród uczestników.

Terapia pedagogiczna

Kompleksowe oddziaływanie mające na celu przede wszystkim stymulację ogólnego rozwoju umysłowego, psychicznego i społecznego. Poziom zajęć był dostosowany do potrzeb uczestników. W 2023r zlecono o konsultację neurologopedyczną naszych uczestników. Dla sześciu osób prowadzone były zajęcia z alternatywnych form porozumiewania się oraz zajęcia z elementami logopedii. Inne zadania terapii pedagogicznej to: rozwijanie szybkości i bezbłędności czytania, wzbogacenie wiedzy ogólnej z różnych dziedzin, ćwiczenia z zakresu poprawnego pisania, opanowanie umiejętności poprawnego wypowiedzania się, poprawa pamięci wzrokowej i słuchowej, koncentracji uwagi, spostrzegawczości, refleksu i szybkości działania, kształtowanie poczucia obowiązkowości i odpowiedzialności.

Warsztaty wyjazdowe:

- 28.VI.2023r – wycieczka do Sandomierza podczas, której oprócz zwiedzania miasta atrakcją była wizyta w Muzeum Ojca Mateusza oraz w zbrojowni rycerskiej
- 14.VIII.2023r – spacer wokół zalewu i podziwianie panoramy z tarasu widokowego

w Strawczynie

- 6. IX 2023 - wycieczka do Papugarni Ara, w której uczestnicy podziwiali, głaskali i karmili egzotyczne gatunki ptaków z Ameryki południowej, Azji, Afryki, a nawet Australii.
- 7 .IX.2023r – wycieczka do Muzeum Porcelany w Ćmielowie (udział w warsztatach ozdabiania ceramiki) oraz zwiedzanie Opatowa
- 3.X.2023r – zwiedzanie Muzeum Hammonda oraz Galerii sztuki sakralnej w Kielcach
- 29.XI.23r – seans kinowy film „Uwierz w Mikołaja”
- 27.XI. 23r – odbyły się warsztaty pszczelarskie, podczas których uczestnicy poznali wiele ciekawostek dotyczących życia i hodowli pszczół, oraz wzbogacili wiedzę o zdrowotnych właściwościach miodu, własnoręcznie tworzyli świece i degustowali różne gatunki miodu

2. Zasoby domu, przeznaczone na jego funkcjonowanie

a) środki finansowe

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w 2023r. była finansowana z budżetu wojewody w kwocie 816.595.45 zł oraz z dotacji z budżetu Miasta i Gminy Piekoszów w wysokości 18 800,00zł (koszty zakupu paliwa do Busa, którym zapewniamy dowóz uczestników na zajęcia). Środki przeznaczone na działalność w 2023 r. wydatkowane były w następujący sposób:

Wyszczególnienie	Wykonanie (zł.)
Wydatki bieżące i inne świadczenia: I+II+III z tego:	835.395.45
I. Wydatki związane z zatrudnieniem – ogółem: § 4010, 4040, 4110, 4120, 4170	630.416.09
II. Wydatki na zakup towarów i usług – ogółem: § 4210, 4220, 4230,4260, 4270, 4280, 4300,4350,4370,4700,4360	183.068.94
III. Wydatki pozostałe i inne świadczenia § 4410, 4430,4440, 4520,4480,4710	21.910.42

b) liczba pracowników zatrudnionych w ŚDS

Stanowisko	Umowa na czas:	Etat	Uwagi
Kierownik	nieokreślony	1	okresowo pełni również zastępstwo za pedagoga przebywającego na urlopie rodzicielskim
Psycholog/ pracownik admin.	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie zajęć w pracowni humanistycznej
Pedagog	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie pracowni plastycznej oraz terapii pedagogicznej (od kwietnia 2023r przebywa na urlopie rodzicielskim)
Terapeuta zajęciowy	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie zajęć w pracowni rzemiosła artystycznego (od 20 października 2023r przebywa na rocznym urlopie bezpłatnym)
Terapeuta zajęciowy	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie pracowni komputerowej
Asystent osoby niepełnosprawnej	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie pracowni kulinarnej
Instruktor terapii ruchowej	nieokreślony	1	w zakresie obowiązków prowadzenie rekreacji ruchowej oraz treningu higienicznego (od kwietnia 2023r przebywa na urlopie rodzicielskim)
Terapeuta zajęciowy	umowa na zastępstwo	1	W zakresie obowiązków prowadzenie zajęć w pracowni rzemiosła artystycznego
Fizjoterapeuta, Instruktor terapii ruchowej	Określony (do 30 kwietnia 2024r)	1/2	W zakresie obowiązków prowadzenie rekreacji ruchowej oraz treningu higienicznego podczas nieobecności pracownika przebywającego na urlopie rodzicielskim
Pomoc kuchenna	Określony (od 01.06.23 do 31 sierpnia 2024r)	1	Od listopada 2022r odbywała staż finansowany przez PUP , od czerwca 2023r zatrudniona w ŚDS jako pomoc kuchenna, w zakresie obowiązków pomoc w przygotowaniu posiłków dla uczestników, (jest w trakcie nauki na kierunku terapeuta zajęciowy)
Pracownik gospodarczy	nieokreślony	1	W zakresie obowiązków utrzymywanie czystości na terenie i wokół budynku ŚDS

Dodatkowo do realizacji zadań zostały zatrudnione osoby na podstawie umowy zlecenia. : warsztaty muzyczne (134 godziny rocznie) , diagnoza neurologopedyczna (20 godzin rocznie) , opieka podczas odwozu uczestników (38 godzin- wrzesień 2023r), terapia zajęciowa (pilne zastępstwo - 84 godziny)

3. Ogólna liczba uczestników, którzy opuścili dom oraz ich przyczyny

W 2023 r. pięciu uczestników zrezygnowało z zajęć ŚDS w Piekoszowie: jedna z osób zmieniła miejsce zamieszkania, cztery osoby zrezygnowały z dziennego pobytu w ŚDS ponieważ ich stan zdrowia nie pozwalał na aktywne i systematyczne uczestnictwo w zajęciach. Do Środowiskowego Domu Samopomocy zostały przyjęte dwie nowe osoby.

4. Współpraca z innymi instytucjami

W analizowanym okresie współpracowaliśmy z rodzicami, rodzinami i opiekunami naszych uczestników oraz z następującymi instytucjami: GOPS Piekoszów i Strawczyn, Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Razem”, PUP Kielce, Urząd Miasta i Gminy Piekoszów, Biblioteka Centrum Kultury Piekoszów, Ośrodek Zdrowia w Piekoszowie, Klub Seniora w Piekoszowie, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Kielcach, Kielecki Bank Żywności.

W 2023 r. przeprowadzono konieczny remont pomieszczenia pracowni rzemiosła artystycznego. Koszt remontu został pokryty z dotacji z tytułu zwiększenia budżetu ŚDS do 20%.

5. Ocena realizacji zadań i ewentualne wnioski

Zadania nałożone z mocy rozporządzenia dotyczącego funkcjonowania Środowiskowy Dom Samopomocy zostały zrealizowane w następującym zakresie: obiekt, w którym usługi są świadczone jest usytuowany w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo i spokój uczestników zajęć; powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego uczestnika wynosi nie mniej niż 8 m²; budynek nie jest pozbawiony barier architektonicznych (podejmowane były i są działania zmierzające do wybudowania nowego budynku), jest wyposażony w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym; znajdują się w nim pomieszczenia wyposażone w meble i sprzęty niezbędne do prowadzonych w nich zajęć, w tym:

- a) sala ogólna umożliwiająca spotkanie się uczestników zajęć i ich rodzin,
- b) co najmniej dwa wielofunkcyjne pomieszczenia do prowadzenia działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnej, między innymi w formie treningów,

- c) pokój do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego pełniący ponadto funkcję pokoju wyciszenia,
- d) wydzielone pomieszczenie kuchenne z niezbędnymi urządzeniami i sprzętem gospodarstwa domowego, pełniące funkcję pracowni kulinarnej,
- e) jadalnia mogąca ponadto pełnić funkcję klubu lub sali aktywizacji i terapii zajęciowej lub pomieszczenia do terapii ruchowej,
- f) łazienka wyposażona w natrysk,
- g) trzy toalety dla uczestników oraz toaleta dla personelu.

Budynek Środowiskowego Domu Samopomocy w Piekoszowie ma niemożliwe do usunięcia bariery architektoniczne. Starania o budowę nowej siedziby nie powiodły się. Trwają konsultacje w sprawie możliwości i kosztów zamontowania windy zewnętrznej.

EFEKTY DZIAŁAŃ TERAPEUTYCZNYCH ORAZ TRENINGÓW U OSÓB PRZEWLEKLE CHORYCH PSYCHICZNIE:

- wydłużenie okresu remisji choroby;
- większa akceptacja własnej choroby;
- zwiększone zainteresowanie formami aktywności rekreacyjno – ruchowej;
- podejmowanie przez uczestników samodzielnej aktywności społecznej poza czasem zajęć w ośrodku wsparcia;
- wzrost zainteresowania sposobami i możliwościami atrakcyjnego spędzania czasu wolnego;
- podejmowanie przez uczestników zajęć ŚDS różnorodnych ról społecznych (podczas zajęć w placówce jak i poza nią) zmierzających do nabycia różnorodnych umiejętności i kompetencji społecznych;
- wzrost umiejętności dokonywania oceny własnych potrzeb i możliwości, a w konsekwencji podejmowanie celowej aktywności;
- poprawa samooceny i poczucia własnej wartości i akceptacji;
- poprawa relacji rodzinnych;
- podejmowanie przez podopiecznych ŚDS różnorodnych form aktywności zawodowej: udział w warsztatach doradczych, kursach zawodowych, stażach i praktykach.

EFEKTY PRZEPROWADZONYCH DZIAŁAŃ TERAPEUTYCZNYCH TRENINGÓW U OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ :

- wzrost zdolności myślenia przyczynowo- skutkowego
- wzrost sprawności manualnej;
- zwiększone zainteresowanie formami aktywności rekreacyjno – ruchowej;
- poprawa sprawności intelektualnej;
- większe kompetencje społeczne;
- poprawa funkcjonowania w codziennym życiu;
- nabywanie umiejętności spędzania wolnego czasu;
- podejmowanie przez uczestników samodzielnej aktywności społecznej poza czasem zajęć w ośrodku wsparcia;
- poprawa relacji rodzinnych poprzez przeorientowanie postawy w myśl zasady: „pomagać, a nie wyręczać”
- poprawa samooceny i poczucia własnej wartości;
- podejmowanie przez podopiecznych ŚDS różnorodnych form aktywności zawodowej: udział w warsztatach doradczych, kursach zawodowych.
- wytchnienie dla rodzin na co dzień opiekujących się tymi osobami

W 2023 r. pracownicy ŚDS podwyższali kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, tj.:

- „Przymus bezpośredni w ŚDS”
- „Trening umiejętności społecznych”
- „ Racjonalna terapia zachowawcza”
- „Trening umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się ”
- „ Radzenie sobie ze stresem oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu”
- „ Ochrona Danych osobowych w Domach Pomocy Społecznej „

Zespół wspierająco - aktywizujący dąży do tego, aby ŚDS w Piekoszowie jest miejscem gdzie każda osoba w sytuacji niepełnosprawności intelektualnej czy zaburzeń psychicznych może realizować się w sposób najbardziej pełny, rozwijać swój potencjał, swoją zdolność do usamodzielniania się.

KIEROWNIK
Środowiskowego Domu Samopomocy
Iwona Kukulska
mgr Iwona Kukulska